

OBJAVA ZA JAVNOST

Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja ICCS 2022

Objava rezultata: 28. 11. 2023.

Osnovni podatci o IEA udruženju

- IEA (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*) – **Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća**

Ta je organizacija osnovana 1959. godine radi provedbe usporednih istraživanja na temelju kojih se proučavaju obrazovne politike i prakse u cijelome svijetu. U posljednjih 50 godina više od 60 zemalja postalo je članicom IEA-e. Sjedište udruženja nalazi se u Amsterdamu u Nizozemskoj, a Centar za istraživanje i obradu podataka (*Data Processing Centre*) u Hamburgu u Njemačkoj.

- IEA ima 68 zemalja članica među kojima su i 26 od 27 zemalja Europske unije (Malta provodi sva istraživanja, ali nije institucionalna članica). Još 13 zemalja provodi IEA-ina istraživanja, ali nisu institucionalne članice. Članstvo Rusije je trenutačno suspendirano.
- Republika Hrvatska članica je IEA udruženja od 2009. godine učlanjenjem Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja prema odluci nadležnoga ministarstva. Prva provedena IEA-ina istraživanja u Hrvatskoj bila su PIRLS (čitalačka pismenost) i TIMSS (matematička i prirodoslovna pismenost) 2011. godine u četvrtome razredu osnovne škole.
- IEA-ina istraživanja u Republici Hrvatskoj:
ICCS = *International Civic and Citizenship Study*, 2016. i 2022. (8. r. OŠ)
ICILS = *International Computer and Information Literacy Study*, 2013. i 2023. (4. r. OŠ)
PIRLS = *Progress in International Reading Literacy Study*, 2011. i 2021. (4. r. OŠ)
TIMSS = *Trends in International Mathematics and Science Study*, 2011., 2015. i 2019. (4. r. OŠ)

Osnovni podatci o ICCS istraživanju

- Prvo istraživanje ICCS u svijetu provedeno je 2009. godine, no prethodilo mu je istraživanje CIVED provedeno 1999. godine (više informacija ovdje: <https://www.iea.nl/studies/iea/cived>).
- Istraživanje ICCS provodi se svakih šest godina i do sada je provedeno tri ciklusa (2009., 2016. i 2022. godine), a Republika Hrvatska sudjelovala je u posljednjim dvama ciklusima.
- Partneri: *Australian Council for Educational Research (ACER)*
Laboratorio di Pedagogia Sperimentale (LPS), Sveučilište Roma Tre, Rim, Italija
Sveučilište LUMSA, Rim, Italija

- Cilj: Istraživanje ICCS osmišljeno je kako bi se u različitim zemljama istražili načini na koje su mladi ljudi spremni preuzeti ulogu građana u 21. stoljeću. ICCS-om se istražuju učenička znanja i razumijevanje pojmova i tema vezanih uz građanski odgoj i obrazovanje te se izvještava o njihovim vrijednostima, stavovima i ponašanjima.
- Ključna pitanja istraživanja ICCS 2022:
 - Pružaju li škole prilike za otvorenu raspravu i sudjelovanje kako bi se kod učenika poticalo znanje, stavovi i angažman?
 - Kako adolescenti gledaju na različite društvene i političke teme dok se približavaju dobi za glasanje?
 - Kako sve veća važnost društvenih medija utječe na građanski angažman mladih?
- Kako bi se odgovorilo na navedena pitanja i prikupile opsežne informacije o kontekstu učenja i poučavanja primjenjuju se upitnici za učenike, učitelje i ravnatelje škola.
- Budući da je ICCS 2022 drugi ciklus u kojemu je sudjelovala Republika Hrvatska, to joj omogućuje praćenje i usporedbu rezultata s prethodnim ciklusom ICCS 2016.
- Istraživanje ICCS 2022 povezano je s UN-ovim ciljevima održivoga razvoja (*SDG – Sustainable Development Goals*, engl.), a posebno s obrazovnim ciljem 4.7. koji glasi:

Do 2030. godine potrebno je osigurati da svi učenici steknu znanja i vještine potrebne za promicanje održivoga razvoja, između ostaloga, kroz obrazovanje za održivi razvoj i održive stilove života i obrazovanje za ljudska prava, jednakost spolova, promicanje kulture mira i nenasilja, globalnoga građanstva i uvažavanja kulturne raznolikosti te doprinosa kulture održivomu razvoju.
- U istraživanju ICCS 2022 sudjelovale su **22 zemlje i 2 referentna obrazovna sustava** u dvadeset i trećoj zemlji (Saveznoj Republici Njemačkoj)¹.
- U istraživanju ICCS 2022 ukupno je sudjelovalo **oko 82 000 učenika osmih razreda**, a kontekstualne upitnike popunilo je **oko 40 000 učitelja i 3400 ravnatelja škola**.
- Važno je obilježje aktualnoga ciklusa postupni prelazak s „papir-olovka” načina provedbe u ispitivanje u e-okružju. U Republici Hrvatskoj ispitivanje je provedeno „papir-olovka” načinom provedbe zbog mogućnosti potpune usporedivosti s prethodnim ciklusom.
- U istraživanju ICCS postoje sljedeće referentne razine postignuća: **razina A**, napredna (563 ili više bodova); **razina B**, visoka (479 – 562 boda); **razina C**, srednja (395 – 478 bodova); **razina D**, niska ili osnovna (311 – 394 boda) i **ispod razine D** (manje od 310 bodova).
- U istraživanju ICCS zastupljene su četiri sadržajne domene:
 1. Građanske institucije i sustavi
 2. Građanska načela
 3. Građansko sudjelovanje
 4. Građanske uloge i identiteti.

¹ Referentni sustavi su jedinice ili teritoriji manji od nacionalne razine, npr. regije, pojedini gradovi i sl. Popis svih sudionika istraživanja ICCS 2022 ovdje: <https://www.iea.nl/studies/iea/iccs/2022>

- U istraživanju ICCS zastupljene su dvije kognitivne domene:
 1. Znanje
 2. Razumijevanje i primjenate dvije afektivno-bihevioralne domene:
 1. Stavovi
 2. Sudjelovanje.

Rezultati istraživanja ICCS 2022 – Republika Hrvatska

- U Republici Hrvatskoj sudjelovalo je **2776 učenika osmih razreda, 2290 učitelja i 141 ravnatelj** osnovnih škola diljem Hrvatske.
- Glavno istraživanje u Republici Hrvatskoj provedeno je u proljeće 2022. godine, a zbog utjecaja pandemije bolesti COVID-19 odaziv na regularnu nastavu bio je se nešto manji od uobičajenoga te je Republika Hrvatska u međunarodnome izvještaju označena kao zemlja sudionica koja je obuhvatila 90 % – 95 % populacije učenika.
- Učenici su u Republici Hrvatskoj postigli **531 bod** te se nalaze na 5. mjestu od 20 zemalja sudionica istraživanja ICCS koje su zadovoljile uvjete planiranoga uzorka.

Poredak zemalja sudionica prema najvišim prosječnim rezultatima građanskoga znanja

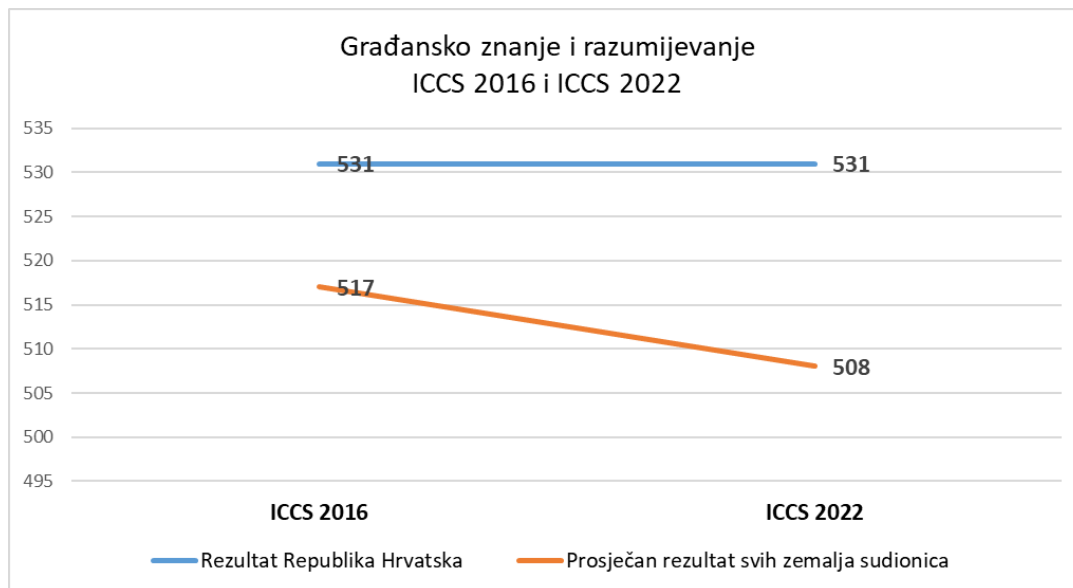
Zemlja sudionica	Prosječni rezultat / Broj bodova
Kineski Tajpeh	583
Švedska*	565
Poljska	554
Estonija	545
Hrvatska*	531
Norveška*	529
Italija	523
Španjolska	510
Litva	509
Nizozemska*	508
Francuska	508
Slovenija	504
Slovačka	501
Latvija*	490
Malta	490
Rumunjska	470
Srbija	464
Cipar	459
Bugarska	456
Kolumbija	452

* Zemlje sudionice koje su provele istraživanje s manjim ograničenjima uzorka; za detalje vidjeti tablicu 3.9. IEA ICCS 2022 međunarodnoga izvještaja.

- Učenici su u Republici Hrvatskoj 2022. godine postigli **iznadprosječne rezultate** (531 bod), jednako kao i 2016. godine kada je provedeno prvo istraživanje ICCS u Republici Hrvatskoj (531 bod).

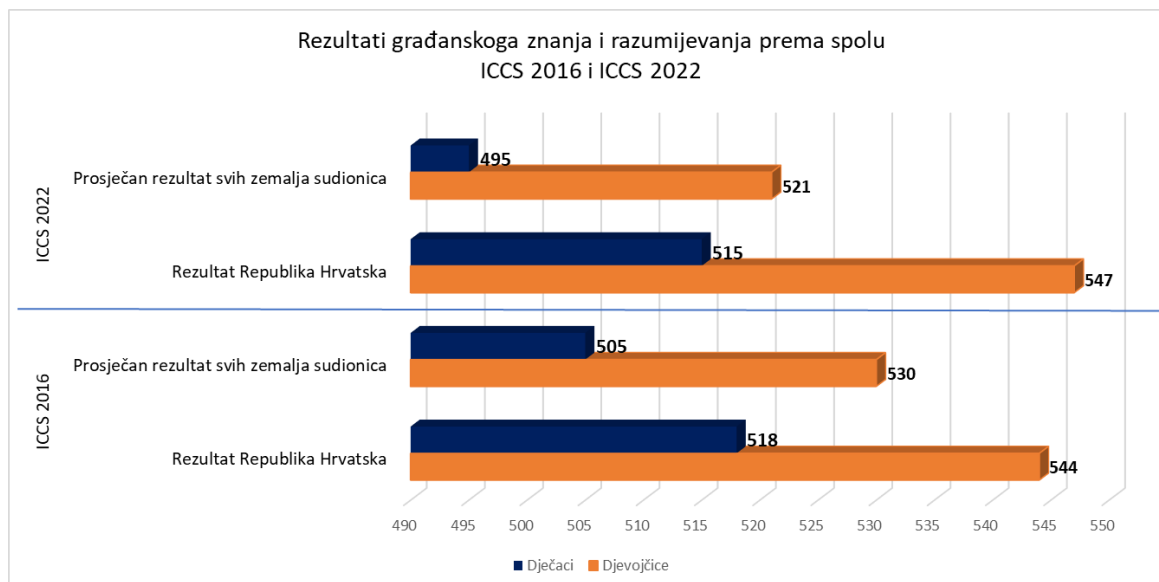

- Između dvaju provedenih ciklusa, 2016. i 2022. godine, rezultat je ostao isti, odnosno nije došlo niti do povećanja niti do smanjenja građanskoga znanja kod učenika u Republici Hrvatskoj.

- Djevojčice su postigle statistički značajno viši rezultat od dječaka u obama ciklusima.**

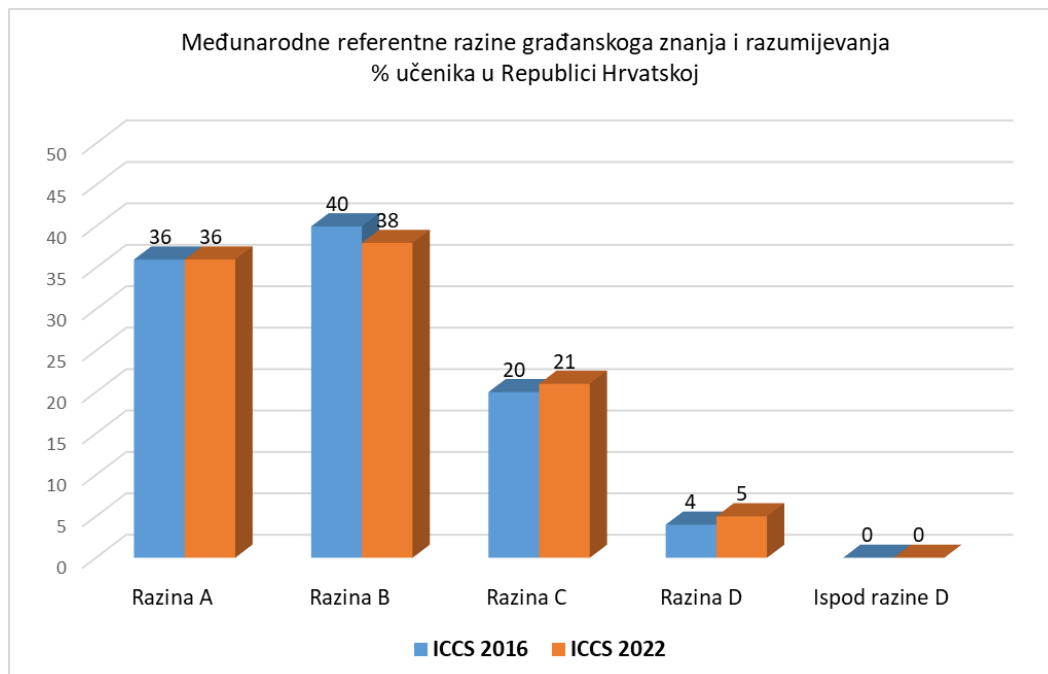
Razlika prema spolu povećala se između dvaju ciklusa ispitivanja za 5 bodova: 2016. godine zabilježena je razlika od 26 bodova, a 2022. godine razlika od 31 boda u korist djevojčica.

- Prema ICCS-ovim međunarodnim referentnim razinama **36 % učenika u Republici Hrvatskoj postiglo je naprednu A razinu**, gotovo jednako kao i visoku B razinu (38 %), dok je srednju C razinu postiglo 21 % učenika. U Republici Hrvatskoj na osnovnoj se D razini nalazi 5 % učenika, a nisu zabilježeni rezultati ispod D razine.

U odnosu na ICCS rezultate iz 2016. godine **udio učenika na naprednoj razini ostao je isti**, dok je na ostalim razinama rezultat također vrlo sličan (razlike od 1 % – 2 %).

Zaključno

- Ukupno se građansko znanje značajno smanjilo u šest od 13 zemalja koje su sudjelovale u istraživanjima ICCS 2016. i ICCS 2022. U preostalih sedam zemalja građansko se znanje nije značajnije promijenilo, što također znači da ne postoji zemlja sudionica u kojoj je prosječno građansko znanje značajno poraslo između dvaju posljednjih ciklusa.
- Učenici osmoga razreda u Republici Hrvatskoj postigli su rezultat iznad prosjeka zemalja sudionica na ispitu građanskoga znanja.
- Najveći broj učenika prema rezultatu nalazi se na razini B ili visokoj razini (38 %), kao i 2016. godine (40 %).
- Djevojčice postižu statistički značajno više rezultate od dječaka.
- Više rezultate postižu i učenici iz kućanstava višega socioekonomskog statusa, odnosno čiji roditelji imaju viši stupanj obrazovanja, veći socioekonomski indeks zanimanja (SEI) i veći broj knjiga u kućanstvu.
- Za specifične kontekstualne podatke, kao i njihovu usporedbu između međunarodnih rezultata i rezultata Republike Hrvatske pogledajte **Novosti za učitelje** (engl. *Teacher's Snippet*) s temama otvorenoga razrednog ozračja te učenja i poučavanja za održivi razvoj.

Zagrebu 28. studenoga 2023. godine

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Služba za međunarodno vrednovanje obrazovanja
Voditeljica službe: Ana Markočić Dekanić, prof.
ICCS koordinator: Ines (Elezović) Perović, mag. soc.
Kontakt: gradjanski@ncvvo.hr